

Kedves Olvasóink!

Ismételten kérjük: írják meg véleményüket mindazokban a kérdésekben, amelyek a magyarörmény közösséget érintik.

Szeretnénk, ha az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzeteket Önök írják.

A beküldött írások, levelek mellett jelezzék, nevüket adják-e a közléshez, vagy csak "név és cím a szerkesztőségben" jelzést kívánnak.

Várjuk leveleiket, írásaikat'.



Ugyanaz. Sokadszor

"Persze: az embernek arról kell beszélnie és írnia, tanítania, amit a legjobban ismer. És én életem most már majd háromnegyedét Amerikában éltem le amerikai családdal, amerikaiak között. S ezen felül: ez a könyv nem magyar, hanem angol stílusgyakorlat. Már hosszú évek óta nemcsak angolul írok, hanem angolul gondolkodom, sőt angolul számolok, és többször angolul álmodom; ugyanakkor magyarul érzek és imádkozom, de az utóbbi igazán privát ügy. Ami nem privát, az az ember munkája és írása."

(Magyar Nemzet 1999. június 5. John Lukacs előadása a Magyar Tudományos Akadémia szervezésében az "Évek..." című könyvének szentelt beszélgetésen.)

"Vagy ötvenéves voltam, amikor hirtelen ráészméltem a kettősségem lényegére, hogy Magyarország a hazám, Amerika az otthonom, hogy Magyarország az anyám, s Amerika a feleségem."

John Lukacs okos, tisztességes szavai eszünkbe juttatják: ahhoz, hogy a kettős kötődést, a kettősség lényegét valaki megértse, szemmel láthatólag intelligencia és működő lelkiismeret kell. Persze, (azok figyelmébe, akik nem egészen vannak tisztában a magyar nyelvvel): a "kettősség" nem "kétkulacsosságot" jelent.

Június 4-én, pénteken, a Zuglói Örmény Kisebbségi Önkormányzat által a Világosító Szent Gergely tiszteletére rendezett ünnepségen a következő kijelentést hallottuk:

"Az örmény diaszpóra megmaradásának két feltétele: az örmény nyelv és az örmény ortodox vallás megőrzése." (Nem félreírás: "örmény ortodox vallás" hangzott el. Meg a nyelv. Persze, a mi, magyar kultúránkban is van ilyen, ismert mondás: nyelvében él a nemzet. Valóban, nyelvében él a nemzet ott és akkor, ahol és amikor...)

De **melyik** nemzet? És hol? És mikor?

Veszélyesek a különféle körülményekre alkalmazott szentenciák. Bizonyos-e, hogy valamely közkeletű megállapítás **mindig, minden környezetben** érvényes?

Melyik agresszió rosszabb? Az-e, ha valakivel elfelejtetik a nyelvet, vagy ha erőszakkal rátukmálják azt? (Esetleg "nyelvi" és "vallási" szempontok miatt kitagadják, elkezdik híresztelni: ő nem is az, ami... Identitásából akarják kitudni.)

Megint és megint visszatérünk az alapkérdéshez.

Aki ugyanis Magyarországon ma az örmény származásúak, magyarörmények körében az

"örmény nyelv és ortodox vallás" kizárólagosan megtartó szükségéről beszél - persze, magyarul - az önmaga alatt vágja a fát.

Végülis egyszerű a kérdés: lehetünk-e a sokszáz éve befogadó magyar nemzeten belül büszkék arra, hogy őseink örmények voltak? Hogy az arcom vonala, az orrom íve, a családi emlékeim, a konyhám, a rokoni kapcsolataim mind **azt** a régmúltat őrzik?

Szabad-e emlékeznünk arra, hogy tudatos tevékenység során, **mindig, mindenhol, minden lehetőséget kihasználva** igyekeztünk a magyarságban érdeklődést kelteni az örménység iránt...? A magyarörmény mindig ébren tartotta a magyarságban az üldözések hírét és elítélését... Mindig felhívta a figyelmet arra, ami örmény vonatkozású, ha vidám, ha szomorú volt a dolog... ha földrengés sújtott, ha Aznavour énekelt, ha összekeverték grúzzal-törökkel, ha szovjetnek tartották... megpróbáltunk magyar kultúrájú és anyanyelvű, erdélyi születésű, európai emberként az örményt közeli, becsültnivaló népként ismertetni!

Hangsúlyoztuk: **ezt** a népet **nem** lesajnálni kell a folytonos pogromok miatt, hanem megbecsülni. Mert tett érte eleget, hogy megbecsüljék.

Kiss Ernő és a többi, örmény származású magyar jogász, kereskedő, miniszter, gyógyszerész, író, színész, építész, püspök, képzőművész és hétköznapi ember révén részt kaptunk és **részt is vettünk** a magyar nemzet kínjaiban és örömeiben.

Magyarország és kultúrája - John Lukacs szavaival - nekünk egyszerre az otthonunk és feleségünk. Többségünk nem első-második, hanem tíztizenötödik nemzedékként van itt.

Anyanyelvünk magyar. Tudatunk kettős: őrizzük jövetelemlékét, mint zsidó Babilon vizeinél. **Magyarként** odafigyeltünk az örménységre és Örményországra, akkor is, ha az adott pillanatban államjogilag nem is létezett ilyen nevű ország. Nekünk - és általunk a nem örmény származású magyar környezetünknek - soha nem lehetett bemagyarázni, hogy nincs Örményország, hogy nincs örmény, hogy.. hogy... hogy...

Minek folytassuk? Vélhetően mindannyian tudjuk, miről van szó. Magyarország kellős közepén az általunk is vállalt nemzetet most arról tájékoztatják, hogy nincs más megmaradás, csak a visszaszűkülés... (Vagyis: - hogy jelen számunk egyik témájára hivatkozzunk: - Noé látta, hogy leszáll a galamb a szárazulatra, erre fogta magát, visszament, becsukta az ajtót és még most is ott kuksol, a bárkában...?)

Ma, amikor egy ésszel bíró lénynek fel kellene fognia, hogy a megmaradás nem a nemzeti, urambocsá, faji szűkkeblőségről, nem felekezetek agresszív terjesztéséről, hanem az emberségről szól...?

Hogy senki nem maradhat meg a másik ellenében...?

Olyan gömbölyű ez a Föld... körbemegy rajta minden, és ha rosszat bocsátottunk útnak, bumeráng módjára körbeszáll és hátulról visszaüt... A lézervezérlésű bombák, meg a bankszámlavezérlésű globális rablóbandák világában talán mégsem a másik lenyúlása a célravezető.

Tessék már vége felfogni: **van egy ilyen embercsoport**, amelynek magyarörmény a neve, stb., stb... jellemzőit lásd az előző mondatokban. Illenek végre elfogadni. Ez intelligencia kérdése.

Mi nem akarjuk megtéríteni a többi keveset. És a kevesek - Isten, a magyar törvények és a mi segítségünkkel - őrizzék meg anyjuktól tanult nyelvüket, születéskor szerzett bármilyen

felekezetüket.

Kívánjuk és rajta leszünk, hogy sikerüljön.

De ők se akarjanak senkit rearmenizálni.

Hiszen...

Nem lesz az jó, sem Örményországnak, sem Magyarországnak, sem a Magyarországon létező magyarörményeknek, örményeknek, örmény származásúaknak.

Dehát kinek jó? Qui prodest?

dcs



Gabányi János síremlékénél

Dézsről jövet a közúton Szamosújvárra érkezve az ortodox temető, majd az örmény katolikus temető következik. Az utóbbi bejáratától balra párhuzamosan a Dézs-Kolozsvár országúttal kb. 40 méterre áll Gabányi János síremléke. Jó lenne itt megállni, elgondolkodni, elmondani egy Miatyánkot.

Gabányi János volt az, aki a kisváros macskaköves utcáit, házait ismerte, és tisztelte a hagyományokat. Tanításában igyekezett viselkedésmintát adni az itt felnőőknek. Hagyományfenntartó tanár volt, jó cserkész. A szamosújvári cserkészcsapat is megemlékezett róla 1999. május 16-án.

De hol vannak már a gyerekkori körmenetek az örménytemplom körül? Gabányi ragaszkodott az örmény katolikus valláshoz.

Jó visszagondolni, visszaemlékezni a múltra... Milyen jó lenne, ha élne - mennyit tudna mesélni...!

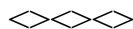
Ő volt a legjobb férj, legjobb apa, a legjobb nagytata, rokon, munkatárs, cserkész, a legjobb...

Következésképpen nálunk mindig a legjobbak halnak meg, mennek el az élők sorából.

Akik ismertük, szerettük, akik hálásak vagyunk érte, örökké fájdalommal és tisztelettel emlékezünk meg róla.

Szamosújvár, 1999. május

Gabányi János



Dél-Erdélyi körutazás az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület utiterve, 1999

Részvételi díj: 190 DEM/fő

Az összeg tartalmazza a vezetést, a biztosítást, a félpanziót, a szállást és a belépők árát, kivéve a fakultatív programokét és a busz költséget.

A busz költség 10.000 Ft, amelyet az EÖGYKE Irodájában lehet befizetni a hivatalos fogadóórakon, szerdánként 16.00 - 18.00 óra között, illetve előzetes telefon-egyeztetés alapján.

A busz költség befizetését egyúttal az út lekötésének tekintjük.

A 190 DEM részvételi díj befizetése csak július végétől esedékes!